

Natchnienie proroka

Alfred Palla

Natchnienie proroka

Czy całe Pismo jest natchnione czy tylko to, co Bóg objawił swoim prorokom bezpośrednio w wizji? Apostoł Paweł napisał: "*Całe Pismo przez Boga jest natchnione*" (2Tym.3:16). Czy całe Pismo było rezultatem bezpośredniego objawienia? Nie, nie wszystko w Biblii miało źródło w objawieniu. Duża część Pięcioksięgu Mojżeszowego, Ksiąg Królewskich, a także całe Księgi Kronik, Przypowieści Salomona nie są owocem objawienia. Czy to znaczy, że są jedynie opiniami ich autorów? Łukasz posiadał większość swoich informacji ze słyszenia lub czytania (Łk.1:1-4). Czy przez to jego Ewangelia jest najmniej natchniona? Harold Lindsell, wieloletni redaktor pisma *Christianity Today* napisał słusznie:

"Kiedy mówimy, że Biblia jest Słowem Bożym, nie ma znaczenia, czy pisarze biblijni uzyskali wiedzę przez bezpośrednie objawienie od Boga, jak w przypadku Apokalipsy, czy też poprzez pracę badawczą jak w przypadku Łukasza, albo czy uzyskali swoją wiedzę z nieznanych źródeł, dokumentów sądowych, a nawet przez ustny przekaz. Pytanie jakie musimy sobie postawić powinno się wiązać z tym, czy możemy ufać ich słowom, a nie z jakich źródeł korzystali." [\(1\)](#)

Czym pisma Ellen White różnią się od ksiąg biblijnych?

Jezus nazwał Jana Chrzciciela największym z proroków (Mt.11:11). Czy Jan napisał jakąś księgę biblijną? Nie. Także wielcy prorocy Starego Testamentu jak Eliasz czy Elizeusz nie napisali żadnej księgi biblijnej. Prorok nie musi więc być w kanonie Pisma Świętego, aby być uznanym za równie natchnionego jak ci, których księgi się w nim znalazły.

Czy prorok Natan był mniej natchniony od Dawida, Eliasz od Jeremiasza, a Jan Chrzciciel od Ewangelisty Łukasza? Oczywiście, że nie. Jakościowo natchnienie wszystkich tych mężów było identycznie, ale natchnienie tych ostatnich spełniało inną funkcję i cel, niż Dawida, Jeremiasza czy Łukasza. Pisma tych ostatnich stały się częścią kanonu Pisma Świętego, natomiast pisma pierwszych, Natana, Jeremiasza czy Jana Chrzciciela, choć również natchnione, nie znalazły się w kanonie biblijnym.

"Proroctwo nie przychodziło nigdy z woli ludzkiej, lecz wypowiadali je ludzie Boży, natchnieni Duchem Świętym " (2P.1:21). We wszystkich prorokach Bożych działał ten sam Duch Chrystusowy (1P.1:11). Nie ma więc jakościowej różnicy między pismami jednego proroka a drugiego, ani między tymi pismami proroczymi, które znalazły się w kanonie Pisma Świętego, a tymi, które się w nim nie znalazły.

Zgodnie z Biblią natchnienie Boże nie zna gradacji na mniejsze lub większe, gorsze i lepsze. W związku z tym należy przyjąć, że pisma Ellen White, jeśli była prorokiem Bożym, są jakościowo tak samo natchnione jak pisma proroków biblijnych. Istnieje różnica między pismami Ellen White a księgami Biblii, ale nie w stopniu natchnienia! Na czym ona polega?

Kanon Biblii został zamknięty blisko 2000 lat temu, dlatego pisma Ellen White, choć natchnione tym samym Duchem Chrystusowym, nie mogą wchodzić w jego skład, a zatem być źródłem doktryn. Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, który akceptuje Ellen White jako proroka Bożego, przyjął reformacyjną zasadę *sola Scriptura*, stojąc na stanowisku, że Biblia i tylko Biblia może być źródłem doktryn. Na takim stanowisku stała również Ellen White.

Funkcja i cel pism Ellen White są inne od kanonicznych ksiąg Pisma Świętego. Czy to znaczy, że jej natchnienie było niższego rzędu? Jeśli była prorokiem Bożym, jej natchnienie jakościowo było takie samo, jak biblijnych proroków. Nie czynimy przecież jakościowej różnicy między prorokami, których inspirował ten sam Duch Chrystusowy, chyba, że zaprzeczają słowom proroków, którzy byli przed nimi, ale wówczas nie działa w nich Duch Chrystusowy (Iz.8:20).

Czy natchnione są tylko pisma powstałe w rezultacie wizji?

Nie możemy też czynić jakościowej różnicy w zależności od tego, czy pisma prorocze są efektem wizji czy nie. Listy apostoła Jana są tak samo natchnione jak jego Apokalipsa, a historyczne rozdziały Daniela tak samo jak rozdziały prorocze.

Nie inaczej jest z pismami Ellen White. Jednakowo natchnione są jej wszystkie pisma, nie tylko te poprzedzone słowami "Widziałam" czy też "Pokazano mi". Uznając niektóre pisma proroka Bożego za natchnione, a inne za jego prywatne opinie, popełnilibyśmy dwa wielkie błędy:

- Po pierwsze, musielibyśmy odrzucić większą część Pisma Świętego - wszystko co nie było rezultatem bezpośredniego natchnienia;

- Po drugie, postawić swój słaby i zwodniczy umysł za sędziego w sprawach natchnienia, aby rozstrzygać między tym co ludzkie, a co boskie.

Posłuchajmy, co napisała na ten temat sama Ellen White. Najpierw, gdy idzie o jej artykuły, a następnie o książki. Zauważmy, że nie tylko jej książki, ale także artykuły były owocem objawienia:

"Nie napisałem **ani jednego** artykułu do pisma, który odzwierciedlałby jedynie moje własne idee. **Zawierają one to, co Bóg otwarł przede mną w wizji** - drogocenne promienie światła pochodzące od Jego tronu."

[\(2\)](#)

"Książki takie jak *Patriarchowie i prorocy*, *Wielki Bój*, *Życie Jezusa* powinny być sprzedawane wszędzie. Te książki zawierają prawdę na nasz czas - prawdę, która ma być głoszona po całym świecie...

Siostra White nie jest autorką tych książek

. Zawierają one instrukcje otrzymane od Boga podczas jej życia. Zawierają cenne, pokrzepiające światło, które Bóg łaskawie dał swojej służebnicy, aby przekazać je światu."

[\(3\)](#)

"Jak wielu przeczytało uważnie *Patriarchów i proroków*, *Wielki bój*, *Życie Jezusa*? Życzyłabym wszystkim zrozumienia tego, że moje zaufanie do światła, które przyszło od Boga ostoi się, gdyż wiem, że to moc Ducha Świętego powiększyła prawdę napełniając ją powagą, mówiąc: 'Oto droga, nią kroczyć'.

Moje książki zawierają prawdę, potwierdzoną przez 'Tak powiedział Pan'. To Duch Święty zapisał te prawdy na moim sercu i umyśle

, tak że nie można ich wymazać, podobnie jak prawa zapisanego palcem Bożym na tablicach kamiennych."

[\(4\)](#)

Pogląd, że za natchnione należy przyjąć jedynie pisma Ellen White, które powstały bezpośrednio w rezultacie wizji jest niebiblijny, gdyż sprzeciwia się świadectwu Biblii w tej sprawie (2Tym3:16), niebezpieczny, bo czyni umysł ludzki kryterium w decydowaniu o tym co ludzkie, a co boskie. Niemniej już w czasach Ellen White, niektórzy podtrzymywali taki nielogiczny pogląd na jej natchnienie. Oto jej komentarz:

"Wielokrotnie w swojej działalności zetknęłam się z poglądem pewnej grupy ludzi, którzy uznawali, że moje świadectwa są od Boga, ale przyjmując pozycję, że ta czy tamta sprawa jest jedynie opinią i sądem siostry White. To pasuje ludziom, którzy nie lubią korekty i tym, których idee są odmienne, dając im pretekst do posłużenia się różnicą między tym co ludzkie, a co boskie.

Jeśli ich własne opinie czy pewne idee są w niezgodzie ze świadectwami, odczuwają potrzebę, aby wyjaśnić swoją pozycję czyniąc różnicę między świadectwami, definiując co było ludzkim osądem Ellen White, a co było słowem pochodzącym od Boga. Wszystko co podtrzymuje drogie im idee jest od Boga, a co koryguje ich błędy jest ludzkie - opiniami siostry White. Faktycznie zaś swoją tradycją niwelują radę pochodzącą od Boga." [\(5\)](#)

"Mówiłeś, że jak ci się zdaje, nie wszystkie pisma siostry White są od Boga, ale część jest jej własną opinią, jej własnym osądem, który jest nie lepszy od osądu czy idei kogokolwiek innego. Jest to jednym z haków Szatana służących do zawieszenia swoich wątpliwości, aby zwieść swoją duszę i dusze innych, którzy poważą się narysować linię w tej sprawie, mówiąc, że ten fragment, który mi się podoba jest od Boga, a ten fragment, który wskazuje i potępia moje postępowanie pochodzi od samej siostry White, dlatego nie nosi na sobie świętej pieczęci. **W ten sposób praktycznie odrzucasz całość poselstwa**, które Bóg w swej miłości i litości posłał do ciebie, aby cię wybawić od upadku."

[\(6\)](#)

Jak powstawały pisma Ellen White?

Wszystkie książki, które napisała Ellen White powstały w oparciu o objawienia, jakie otrzymała od Pana. Niemniej, w książkach przeznaczonych do szerokiej dystrybucji, jak np. *Życie Jezusa*,

Wielki bój

,
Patriarchowie i prorocy

, świadomie usunęła wyrażenia "Widziałam" i "Pokazano mi", aby nie odwracać uwagi czytelników nie zaznajomionych z jej darem proroctwa od treści samego poselstwa. W pierwszej książce wspomnianej pięcioletniej serii książek napisała wyraźnie, że była świadkiem opisanych w nich wydarzeń i "nakazano jej, aby przekazała innym to, co jej objawiono".

[\(7\)](#)

Posądzenie o plagiat

Widzenia, które otrzymują prorocy Boży można przyrównać do barwnych filmów. W jednej z najbardziej znanych wizji, która trwała trzy godziny, ukazano Ellen White przebieg wielkiego boju między Lucyferem a Chrystusem. Na jej podstawie powstała książka *Wielki Bój*. Do jej napisania Ellen White wykorzystwała informacje oraz myśli z wielu książek teologicznych i historycznych, których treść była w zgodzie z wizją jaką otrzymała.

Krytycy mają Ellen White za złą, że starając się w swych książkach jak najdokładniej oddać sceny, jakie Bóg dał jej zobaczyć w wizjach, korzystała z opisów innych autorów: historyków, teologów i pisarzy chrześcijańskich. Ellen White stosowała zapożyczenia, aby lepiej wyrazić, to co widziała w wizjach, a także aby lepiej wyrazić kwestie teologiczne, gdyż sama nie posiadała wykształcenia teologicznego. Ellen White nie tylko nie ukrywała tego faktu, ale zachęcała innych do czytania książek z jakich korzystała. Autorzy tych książek również nie mieli jej za złą, że wykorzystwała czy sparafrazowała fragmenty ich dzieł, gdyż w jej czasach było to ogólnie przyjęte. W XIX wieku bibliograficzne przypisy stosowano niemal wyłącznie w pracach akademickich.

I podczas, gdy jest prawdą, że takie książki jak *Życie Jezusa* czy *Wielki Bój* zawierają fragmenty, które są parafrazą innych dzieł (przeciętnie około 2-3 zdania w każdym rozdziale), to zwróćmy uwagę, że także wypowiedzi Mojżesza, Jezusa, Łukasza, Mateusza czy apostoła Pawła zawierają podobne zapożyczenia. Prawa Mojżeszowe mają liczne odpowiedniki we wcześniejszym Kodeksie Hammurabiego.

[\(8\)](#)

Złota reguła Chrystusa (Mt.7:12) wypowiedziana została wcześniej przez rabina Hillela.

[\(9\)](#)

Forma, a nawet niektóre słownictwo Modlitwy Pańskiej można odnaleźć w modlitwach żydowskich zwanych

Ha-Kaddish

[\(10\)](#)

Niektórzy krytycy, ze względu na wspomniane zapożyczenia, posuwają się nawet do tego, aby posądzić Ellen White o plagiat. Jeśli jednak mielibyśmy mieć Ellen White za złą to, że chcąc jak najwierniej przekazać treść objawioną jej przez Pana, korzystała z opisów innych ludzi, mielibyśmy obwinić również Łukasza, który posiadał większość swoich informacji ze słyszenia lub czytania (Łk.1:1-4). Czy fakt, że Łukasz skopiował te informacje nie podając źródeł, czyni go w oczach chrześcijan plagiator?

Przez całe wieki oskarżenie o plagiat było ulubioną bronią przeciwko chrześcijańskim przywódcom. John Bunyan czy John Wesley byli jednymi z wielu w ten sposób zaatakowanych. [\(11\)](#)

Pisma Ellen White przynoszą podobne owoce do królestwa Bożego, jak Bunyana czy Wesleya. Sądźmy sprawiedliwie, a nie z pozoru.

Zarzut o korzystanie z pomocy redakcyjnej

Innym zarzutem z jakim spotykała się Ellen White było to, że korzystała z pomocy redakcyjnej w przygotowaniu do druku swych książek i artykułów. Co więcej, niektórych ze swych współpracowników upoważniła do korekty błędów gramatycznych, usuwania powtórzeń, zmiany niektórych słów, a nawet grupowania paragrafów w najlepszy możliwy sposób. Oto niektóre z przyczyn, dla których Ellen White korzystała z takiej pomocy:

- Ellen White ukończyła tylko kilka klas szkoły podstawowej. [\(12\)](#)
- Nie miała dość czasu na szczegółową korektę swoich pism. [\(13\)](#)

W niewielu tylko przypadkach Biblia notuje słowa samego Boga. Bóg natchnął myśli proroków, ale ci spisali je własnymi słowami. Na przykład Daniel czy Jan spisali otrzymane od Boga wizje swoimi słowami, podobnie jak my opisalibyśmy widziany w kinie film. Bóg natchnął swym Duchem ich myśli, przypominając to co widzieli, ale pozwalając, aby były to ich słowa. Dlatego, choć we wszystkich prorokach Bożych działał ten sam Duch Chrystusowy, ich księgi różnią się od siebie. Odzwierciedlają różne pochodzenie, wykształcenie i osobowość ich pisarzy. Księga pasterza Amosa nie jest napisana tak wyszukany językiem jak księga Izajasza, a listy wykształconego Pawła zawierają głębszą myśl teologiczną niż list prostego Jakuba.

Natchnienie Boże nie zaciemnia osobowości człowieka, lecz wyraża się przez nią. Inaczej jest w przypadku natchnienia spirytystycznego, gdzie ludzkie medium zostaje wchłonięte przez demoniczne istoty, które biorą ją w swe posiadanie podczas transu, pisma automatycznego, czy innych okultystycznych form przekazu.

Czy fakt, że Ellen White korzystała z redakcyjnej pomocy czyni jej pisma mniej natchnionymi? Nie, jeśli rozumiemy, że biblijne natchnienie polegało na natchnieniu myśli proroka, który następnie spisał je najlepiej jak potrafił, ale wciąż własnymi słowami, z nielicznymi wyjątkami,

gdy prorok rejestrował dosłowne słowa Boga czy Jego aniołów. Ellen White czytała każdy manuskrypt przed oddaniem go do druku, czy jest zgodny z otrzymanym objawieniem. [\(14\)](#)
Zauważmy, że z podobnej pomocy redakcyjnej korzystali także pisarze biblijni:

- Jeremiasz miał pomoc Barucha: "Baruch zaś odpowiedział im: Własnymi ustami dyktowałem mi wszystkie te słowa, a ja zapisywałem atramentem w księdze" (Jer.36:18).
- Apostoł Paweł miał pomoc Tercjusza: "Pozdrawiam was w Panu i ja, Tercjusz, który pisałem ten list" (Rz.16:22).
- Apostoł Piotr korzystał z pomocy Sylwana: "Krótko, jak mi się wydaje, wam napisałem przy pomocy Sylwana, wiernego brata, upominając i stwierdzając, że taka jest prawdziwa łaska Boża, w której trwajcie" (1P.5:12)

Językiem apostoła Piotra był aramejski, toteż jego greka z pewnością nie była najlepsza. Różnica między napisanym piękną greką 1 Litem Piotra a napisanym słabą greką 2 Listem Piotra sugeruje, że Sylwan przeredagował 1 list Piotra za jego zgodą. Podobną pomoc otrzymał zapewne apostoł Jan podczas pisania Ewangelii, która pozostaje w zgodzie z ówczesnymi zasadami pisowni greckiej. Inaczej jest w przypadku jego Apokalipsy, gdzie zasady te są często łamane na rzecz hebrajskiej składni, która musiała być bardziej naturalna dla Jana. Wskazuje to, że Jan miał pomoc kogoś wprawnego w greckim, gdy pisał swą Ewangelię, natomiast tej pomocy był pozbawiony na zesłaniu na wyspie Patmos, gdzie pisał Apokalipsę.

Czy prorok Boży może być w błędzie?

Ellen White nie od początku posiadała zgodne z Biblią rozumienie w takich sprawach jak biblijna dieta czy rozpoczęcie sabatu. Czy prorok Boży może być w błędzie? Tak, w sprawach, które nie zostały mu objawione może być w błędzie. Posiadanie daru prorokowania nie jest bowiem równoznaczne z wszechwiedzą, ani nawet ze znajomością wszystkich prawd biblijnych.

Piotr i Barnaba byli prorokami, a jednak na początku swej służby nie mieli jasnego zrozumienia prawdy, że każdy człowiek, który przyjmuje Jezusa staje się Izraelitą (Rz.9:6). Apostoł Paweł musiał ich obu za to zganić Gal.2:11-16). Jezus nazwał Jana Chrzciciela największym z proroków, pomimo, że Jan przez długi czas miał błędne wyobrażenie o służbie Chrystusa, wyglądając króla, który wyzwoli Izrael spod rzymskiej okupacji; a nawet posłał do Niego z pytaniem, czy jest tym wyczekiwany Mesjaszem (Mt.11:2-11).

Wszyscy prorocy Boży wzrastali w duchu i w prawdzie. Nie możemy zdyskredytować proroka za zmianę poglądów z niewłaściwych na prawdziwe! Na przykład Ellen White pisała o spożywaniu mięsa wieprzowego nie widząc w tym niczego złego, dopóki w 1863 roku nie otrzymała wizji, w której Bóg skierował jej uwagę na biblijne zasady zdrowia. Od tego czasu odrzuciła spożywanie takich pokarmów jak wieprzowina stając się propagatorem biblijnej diety. Podobnie było w sprawie rozpoczęcia sabatu. Dopiero od 1847 roku, kiedy podczas wizji Bóg skierował jej uwagę na biblijny tekst nakazujący święcić sabat "od wieczora do wieczora" (Kpł.23:32), zaczęła święcić sabat od zmierzchu.

W przypadku dwóch wypowiedzi odnośnie tej samej kwestii, jeśli różnią się od siebie, jako wiążącą należy przyjąć tę ostatnią, gdyż odzwierciedla ona wzrost w prawdzie, a często także wiedzę otrzymaną w rezultacie wizji, tak jak w przypadku Ellen White miało to miejsce na przykład w kwestii biblijnej diety czy czasu rozpoczęcia sabatu.

Czy wszystkie słowa proroka są aktualne na wieki?

Słowa proroków Bożych adresowane są przede wszystkim do pokolenia w którym żyje, dlatego niektóre mogą mieć lokalny charakter. Biblijnym przykładem takiej rady było skarcenie kobiet w Koryncie, które nie nakładały nakrycia na głowę podczas modlitwy i prorokowania w kościele (1Kor.11:2-10). [\(15\)](#) Nakaz ten miał jedynie lokalny wymiar i nie odnosił się do innych regionów, ani czasów, jedynie do Koryntu, gdzie ze względu na panujące specyficzne obyczaje takie postępowanie przed jakim przestrzega Paweł było gorszące.

Czy jednak ta rada apostoła Pawła ze względu na to, że miała lokalny charakter była mniej natchniona od reszty jego listu? Oczywiście, że nie. Paweł był tak samo natchniony Duchem Chrystusowym, gdy pisał te słowa, jak wtedy, gdy pisał resztę swoich listów.

Podobnie, niektóre rady Ellen White odnosiły się do specyficznych sytuacji i nie mogą być automatycznie przenoszone z jednej kultury na inną czy też z jednej epoki na drugą. Czy to jednak znaczy, że te rady Ellen White były mniej natchnione od innych, dlatego, że miały bardziej lokalny charakter od innych? Oczywiście, że nie. Natchnienie Boże nie zna gradacji.

* * *

Biblia zapowiada, że w czasach końca w Kościele Ostatków pojawi się prorok Boży (Ap.12:17; 19:10). Jednocześnie przestrzega, że Szatan w czasach końca zwiedzie nawet niektórych członków tego kościoła (Mt.24:24). Nic dziwnego, że jednym z głównych przedmiotów jego ataków będzie Duch Proroctwa (Ap.12:17; 19:10), skoro pisma Ellen White demaskują zwiedzenia czasów końca, przygotowując ludzi na drugi adwent Chrystusa.

Przypisy

1. Harold Lindsell, *The Battle for the Bible*, s. 20.
2. Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, t. 5, s. 65.
3. Ellen G. White, *Colporteur Ministry*, Mountain View, California: Pacific Press, 1953, s. 124-125.
4. Ibid., s. 126.
5. Ellen G. White, *Manuscript 16*, 1889, cyt w: *Selected Messages*, t. 3, s. 68.
6. Ellen G. White, *Letter 16*, 1888, cyt w: *ibid.* s. 69.
7. Ellen G. White, *The Great Controversy*, s. g).
8. Np. Wj.21:16; Pwt.19:21.
9. *Talmud*, Moed, Shabbath 31a.
10. *SDA Bible Commentary*, t. 5, s. 346.
11. W sprawie Bunyana zob. William York Tindall, *John Bunyan: Mechanick Preacher*, New York: Russell & Russell, 1964), s. 194 ff. W sprawie Wesleya zob. Donald H. Kirkham, "John Wesley's 'Calm Address': The Response of the Critics," *Methodist History*, October, 1975, s. 13-23.
12. Ellen White, *Selected Messages*, t. 3, s. 90.
13. Ellen White, *List 114*.
14. Ellen White, *Letter 133*, 1902.
15. Wiele wskazuje na to, że kobiety w kościele korynckim uważały, że mogą nauczać, modlić się i prorokować z odkrytą głową, tak jak mężczyźni (1Kor.11:4), co było pogwałceniem panujących w starożytności obyczajów, dlatego apostoł Paweł nakazał im milczenie w kościele. Apostoł Paweł nie sprzeciwiał się zabieraniu głosu przez kobiety w kościele, z

wyjątkiem tych, które ignorowały przyjęty w kulturze bliskowschodniej zwyczaj nakrywania głowy w miejscu publicznym. Nowy Testament wspomina o wielu kobietach, które prorokowały w kościele (Łk.2:36-37; Dz.21:9), a także pełniły w nim odpowiedzialne funkcje i urzędy (Rz.16:1).

Kontynuacja tematu w opracowaniach Alfreda Palli:

[Zawierzcie Jego prorokom a poszczęście się wam;](#)

[Zapłata proroka;](#)

[Natchnienie proroka .](#)

ka i pisarski dorobek [autora artykułu](#)
tykułu [Alfredem Palla](#)
ictwo [BETEZDA](#)